UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

10 In decima Regum leges canon superabit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

SAna quippe ratio etiam exemplis anteponenda eſt: cui quidem & exempla concordant; ſed illa, quæ tantò digniora ſunt imitatione, quantò excellentiora pietate.

Cùm ergo in naturali jure nihil aliud præcipiatur, quàm quod Deus vult fieri, nihilq; vetetur, quàm quod Deus prohibet fieri, denique cùm in canonica ſcriptura nihil aliud, quàm in divinis legibus inveniatur, divinæ verò leges natura conſiſtant, patet, quòd quæcunque divinæ voluntati, ſeu canonicæ ſcripturæ contraria probantur, eadem & naturali juri inveniuntur adverſa. Vnde quæcunque divinæ voluntati, ſeu canonicæ ſcripturæ, ſeu divinis legibus poſtponenda cenſentur, eiſdem naturale jus præferri oportet. Conſtitutiones ergo vel eccleſiaſticæ, vel ſæculares, ſi naturali juri contrariæ probantur, penitus ſunt excludendæ.

DISTINCTIO X.

COnſtitutiones verò principum Eccleſiaſticis conſtitutionibus non præeminent, ſed obſequuntur.

¶ Lex Imperatorum eccleſiaſtica jura diſſolvere non poteſt.

C. I. *Vnde* Nicolaus *a Papa ſcribit epiſcopis in concilio apud Convicinum congregatis.*

LEge 1 Imperatorum non in omnibus eccleſiaſticis controverſiis utendum eſt, præſertim cùm inveniantur Evangelicæ, ac canonicæ ſanctioni aliquoties obviare. 2 *Item b* Lex *c* Imperatorum non eſt ſupra legem Dei, ſed ſubtus. Imperiali judicio non poſſunt eccleſiaſtica jura diſſolvi. Ad quod oſtendendum, duorum horum, *d* ſcilicet Innocentii, & Gregorii ſatis ſufficiunt teſtimonia. Sanctus *e* quidem Innocentius in decretali epiſtola ſua ad Alexandrum Antiochenum epiſcopum ait: Nam quod ſciſcitaris, utrum diviſis imperiali judicio provinciis, ut duæ metropoles fiant, ſic duo metropolitani epiſcopi debeant nominari; non viſum *f* eſt ad mobilitatem neceſſitatum mundanarum Dei eccleſiam commutari, honoreſque, aut diviſiones perpeti, [quas pro ſuis cauſis faciendas duxerit Imperator] Beatus *g* autem Gregorius ſcribens ad Theoctiſtam patritiam, inter cætera. [Si, inquit religionis cauſa conjugia debere diſſolvi dicantur; ſciendum eſt, quia etſi hoc lex humana conceſſit; lex tamen divina prohibuit] Ecce quemadmodum imperiali judicio non poſſunt eccleſiaſtica jura diſſolvi. Ecce qualiter, quod lex humana conceſſit, divina lex prohibuit. ¶ Non quòd Imperatorum leges (quibus eccleſia utitur contra hæreticos, ſæpe contra tyrannos, atque contra pravos quoſque defenditur) dicamus penitus renuendas, ſed quòd eas evangelicis, apoſtolicis, atque canonicis decretis (quibus poſtponenda ſunt) nullum poſſe inferre præjudicium aſſeramus.

1 ¶ Lege] *Caput hoc ſumptum eſt ex epiſtola Nicolai, quæ extat in codice bibliothecæ Dominicanæ, de quo dictum eſt ſupra diſtin. 8. c. mala. Titulus autem epiſtolæ, hic eſt.* Nicolaus ſervorum Dei, Reverendiſſimis, ac ſanctiſſimis confratribus noſtris metropolitanis epiſcopis, & cæteris diverſarum provinciarum, ac urbium præſulibus, qui in Convicinum villam publicam, ſecus civitatem Silvanectis conveniſtis. *Eadem epiſtola nuper impreſſa eſt in appendice bibliothecæ ſanctorum Patrum.*

2 ¶ Obviare] *Apud Nicolaum ſequitur continenter,* ad quod oſtendendum, &c. *Quæ autem apud Gratianum ſunt interjecta, non ſunt hoc loco in epiſtola, neque in Polycarpo, neq; apud Anſelmum, ſed verba illa,* Lex Imperatorum non eſt ſupra legem Dei, ſed ſubtus. *à Burchardo, & Ivone citantur ex decretis Pii Papæ, c. 3. habentur autem in capitularibus adjectis c. 17. reliqua autem habentur infrà in hoc eodem capite, §. ecce quemadmodum.*

¶ Nihil quod evangelicis regulis obviet, Imperatori agere licet.

C. II. *Item* Symmachus *a Papa in ſexta ſynodo Romana tempore Theodorici Regis.*

NOn *b* licet Imperatori, vel cuiquam pietatem cuſtodienti aliquid contra divina mandata præſumere, nec quidquam quod evangelicis, propheticis, aut apoſtolicis regulis obviet, agere.

¶ In eccleſiaſticis cauſis regis voluntas ſacerdotibus eſt poſtponenda.

C. III. *Item* Felix *c Papa.*

CErtum eſt hoc rebus veſtris eſſe ſalutare, ut cùm de cauſis Dei agitur, juxta ipſius conſtitutionem, regiam voluntatem ſacerdotibus Chriſti ſtudeatis ſubdere, non præferre, & ſacroſancta per eorum præſules potiùs diſcere, quàm docere; eccleſiaſticam *d* formam ſequi, non huic humanitus ſequenda jura præfigere: neque ejus ſanctionibus velle dominari, cujus clementiæ Deus voluit tuæ piæ devotionis colla ſubmittere: ne, dum menſura cœleſtis diſpoſitionis *e* exceditur, eatur in contumeliam diſponentis.

C. IIII. *¶ Bonis moribus, & decretis Romanorum Pontificum, conſtitutiones contraire non poſſunt.*

Item. *f*

COnſtitutiones *g* contra canones, & decreta præſulum Romanorum, vel bonos mores, nullius *h* ſunt momenti.

C. V. *¶ Quæ ſacerdotum ſunt, regibus uſurpare non licet.*

Item Nicolaus *Papa l. in epiſtola ad Michaëlem Imperatorem, cujus initium eſt, [Propoſueramus.]*

IMperium 1 veſtrum ſuis publicæ rei quotidianis adminiſtrationibus debet eſſe contentum, non uſurpare quæ ſacerdotibus Domini ſolùm conveniunt.

C. VI. *¶ Tribunalia Regum ſacerdotali ſunt poteſtati ſubjecta.*

Item Gregorius Nazianzenus *in oratione ad cives Nazianzenos angoris plenos, & Magiſtratum iratum.*

SVſcipitiſne libertatem verbi? libenter accipitis, quòd lex Chriſti ſacerdotali vos ſubjicit poteſtati, atque iſtis tribunalibus ſubdit? Dedit enim & nobis poteſtatem, dedit & principatum multò perfectiorem principatibus veſtris. Aut nunquid juſtum vobis videtur, ſi cedat ſpiritus carni; ſi terrenis cæleſtia ſuperentur; ſi divinis præferantur humana?

2. pars. *Ecce quòd conſtitutiones principum eccleſiaſticis legibus poſtponendæ ſunt. Vbi autem Evangelicis, atque canonicis decretis non obviarint, omni reverentia dignæ habeantur.*

a *Ivo par. 4. c. 87. Pan. l. 2. c. 138. Anſ. l. 1. c. 97. Polyc. l. 1. tit. 77.* b *al. Idem.* c *In ca. adjectis, c. 17.* d *Heroum.*] *orig.* e *Burch. l. 15. ca. 10. Ivo 16. ca. 11. Pan. l. 2. ca. 139. Inn. 1. epiſt. 18. c. 2.* f *verè viſum*] *orig.* g *Lib. 9. reg. epiſt. c. 9. Ivo p. 4. cap. 187. Pann. l. 2. c. 140. ex c. adjectis, c. 17.*

a *Et Calixtus epi. 1. & Marcellinus in extrema epiſt. 2. & in capitulis Hadriani c. 76. ex quo citant. Burchar. & Ivo par. 16. c. 9. Deusd. p. 1. & 3.* b *Burch. l. 15. c. 8. Ivo p. 4. cap. 231. & p. 16. c. 9. Pann. l. 2. c. 141. Polyc. l. 6. titul. 1.* c *In exemplari Veronenſi eſt.*] *Felix 3. Anſel. l. 4. c. 11. Polyc. l. 1. c. 18.* d *al. eccleſiæ.* e *al. diſpenſationis.* f *antea legebantur.*] *Idem.* g *Habetur in c. Hadriani, num. 39. Deusdedit, par. 1. & 3.* h *ſint*] *orig.* i *Anſel. l. 3. c. 88. Burch. l. 15. c. 9. Ivo par. 5. cap. 38. & par. 16. c. 10. Polyc. l. 1. c. fin.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

C. VII. ¶ *Leges Imperatorum in adjutorium eccleſiæ* 1 *licet aſſumere* a.

Vnde Auguſtinus *ait in dialogo, id eſt, lib. 2. contra literas Petiliani, c. 58.*

SI *b* in adjutorium veſtrum etiam terreni imperii leges aſſumendas putatis, non reprehendimus.

¶ Fecit hoc Paulus *c*, cùm adverſus injurioſos, civem Romanum ſe eſſe teſtatus eſt.

1 ¶ Eccleſiæ] *Auctor hujus rubricæ caput hoc ita accepit, quaſi hic agatur de legibus Imperatorum in favorem eccleſiæ latis, cùm ibi B. Auguſtinus Petiliano, & Donatiſtis hæreticis concedat, legibus Imperatorum ipſos in adjutorium ſuum uti poſſe, modò id fallaciter non facerent; quod eos feciſſe convincit.*

C. VIII. ¶ *Reges Pontificibus pro æternis, & Pontifices Regibus pro temporalibus indigent.*

Item 1 Nicolaus Papa I. *in epiſt. 7. ad Michaëlem Imperatorem.*

QVoniam *d* idem mediator Dei, & hominum homo Chriſtus Ieſus ſic actibus propriis & dignitatibus diſtinctis officia poteſtatis utriuſque diſcrevit propria 2, volens medicinali humilitate hominum corda ſurſum efferri, non humana ſuperbia rurſus in inferna demergi: ut & Chriſtiani Imperatores pro æterna vita pontificibus indigerent, & Pontifices pro curſu temporalium tantùmmodo rerum imperialibus legibus uterentur, quatenus ſpiritalis actio à carnalibus diſtaret incurſibus, & ideo *e militans Deo* f *minimè ſe negotiis ſæcularibus implicaret*; ac viciſſim non *g* ille rebus divinis præſidere videretur, qui eſſet negotiis ſæcularibus implicatus.

1 ¶ *Huic capiti in codicibus impreſſis erat præpoſitus hic titulus.* Cyprianus Iuliano Imperatori: *quod eſt contra omnem temporum rationem. In manuſcriptis omnibus, excepto undecimo Vaticano, abeſt dictio*, Imperatori, *quemadmodum & apud Ivonem. Nonum autem habet.* Iuliano epiſcopo *aliud pervetuſtum*, Iubiano. *Ceterùm integrum hoc caput eſt in epiſtola Nicolai ad Michaëlem Imperatorem, quæ incipit,* Propoſueramus; *ex quo refertur infra diſt. 96. c. cùm ad verum. una cum aliis verbis ejuſdem epiſtolæ, ex quibus hæc pendent. Et ſumptum eſt ex Gelaſio in tomo de Anathematis vinculo.*

2 ¶ Propria] *In originali eſt,* propriam volens medicinali humilitate ſurſum efferri. *Ivo habet ut Gratianus hic in pleriſque codicibus. In nonnullis tamen eſt,* propria volens medicinalis humilitate ſurſum efferri; *quemadmodum etiam infra diſt. 96. cap. cùm ad verum. Apud Gelaſium loco indicato legitur,* ſic actionibus propriis, dignitatibusque diſtinctis, & officia poteſtatis utriuſque diſcrevit; ſuos volens medicinali humilitate ſalvari, non humana ſuperbia rurſus intercipi, ut & Chriſtiani, &c.

C. IX. ¶ *Leges Imperatorum cuſtodiri oportet.*

Item Leo IIII. *Lothario Auguſto.*

DE *h* capitulis, vel præceptis imperialibus veſtris, veſtrorumque 1 pontificum prædeceſſorum irrefragabiliter cuſtodiendis, & conſervandis, quantum valuimus, & valemus Chriſto propitio, & nunc & in ævum *i* nos conſervaturos modis omnibus profitemur. Et ſi fortaſſe quilibet aliter vobis dixerit, vel dicturus fuerit, ſciatis eum pro certo mendacem.

1 ¶ Veſtrorumque] *Epiſtola hæc non eſt inventa: & in iſtis verbis videtur ſubeſſe mendum, ex quo auctor gloſſæ errandi occaſionem ſumpſerit, qui Chriſtianis Imperatoribus, cujuſmodi fuerant prædeceſſores Lotharii, attribuat illud, quod Iſidorus de ethnicis dicit nimirum Imperatores ſolitos fuiſſe appellari Pontifices, de qua re optimè Gelaſius in tomo de Anathematis vinculo, & infra diſtinct. 21. c. cleros. Apud Ivonem legitur,* veſtris, noſtrorumque etiam Pontificum prædeceſſorum, *in Pannormia,* noſtris noſtrorumque Pontificum, & prædeceſſorum. *Sed fortaſſe cætera quidem rectè apud Gratianum habent: tantummodo ante dictionem,* prædeceſſorum, *eſt addenda conjunctio,* &, *quemadmodum eſt in Pannormia. Nam hoc ſignificabitur, Imperatores illos ſolitos fuiſſe edere capitula, adhibitis in conſilium Pontificibus regni, quod veriſſimum eſt. Omnino hæc, quæ à Leone ſcribuntur, ſpectare videntur ad capitula Caroli, & Ludovici, quæ Lotharius in univerſa Italia ſervari mandaverat. Nam in legibus Longobardicis, lib. 3. tit. 35. Lotharius ita conſtituiſſe traditur.* Placuit nobis, ut capitula, quæ excerpſimus de capitulari bon. mem. glorioſiſſimi Domini noſtri Caroli, & genitoris noſtri Lodovici, Imperat. invictiſſimi, his omnibus, & fidelibus noſtris, & ſanctæ eccleſiæ in regno Italiæ conſiſtentibus per legem teneantur, & ſerventur: & quicunque horum capitulorum contemptor extiterit, ſexaginta ſolidis componatur. *Id populo Romano, qui jure antiquo Romanorum uti prohiberetur, valdè diſplicuit: ſicut ex c. fi. infra ea. diſt. colligi poteſt, diſſeminatusq; etiam rumor fuit eandem eſſe Pontificis ac populi ſententiam. De qua re Leo hac ſe epiſtola videtur purgare voluiſſe; & tamen poſtea pro conſervando jure civili Romanorum, cum eodem Lothario iterum diligentius egit: quod apparet ex dicto c. finali.*

C. X. ¶ *Legis auctoritate diſſolvitur, quod contra eam fit.*

Item Ioannes VIII. *Lodovico Imperatori.*

VIdes *a* fili chariſſime, quia quod contra leges accipitur, per leges diſſolvi meretur.

C. XI. ¶ *Leges principum, aut regulas patrum contemni non licet.*

Item Gelaſius *Rufino, & Aprili epiſcopis.*

QVis * autem *b* leges principum, aut regulas patrum aut admonitiones paternas *c* dicat debere contemni, niſi qui impunitum ſibi tantum æſtimet tranſire commiſſum?

C. XII. ¶ *Leges Romanorum Principum ſervandæ ſunt ab omnibus.*

Item *Theodorico regi.*

CErtum *d* eſt magnificentiam veſtram leges Romanorum principum, quas in negotiis hominum cuſtodiendas eſſe præcepit, multò magis circa *e* reverentiam beati Petri Apoſtoli pro ſuæ felicitatis augmento velle ſervari.

C. XIII. ¶ *Romana lex nullius temeritate debet corrumpi.*

Item Leo IIII. *Lothario Auguſto.*

VEſtram 1 flagitamus *f* clementiam, ut ſicut hactenus Romana lex viguit abſque univerſis procellis, & pro nullius perſona hominis reminiſcitur eſſe corrupta, ita nunc ſuum robur, propriumque vigorem obtineat.

1. ¶ Veſtram] *Videtur Lotharius populo Romano, quod hic Leo petiit, conceſſiſſe. Nam in legibus Longobardicis lib. 11. tit. 57. ſic habetur,* ut interrogetur populus Romanus, qua lege vult vivere, *& ſequitur conſtitutio.*

Lotharius Imperator.

¶ Volumus, ut cunctus populus Romanus interrogetur, qua lege vult vivere, ut tali lege, quali lege vivere profeſſi ſunt, vivant: illiſque denuntietur, ut hoc unuſquiſque, tam judices, quàm duces, vel reliquus populus ſciat: quòd ſi offenſionem contra eandem legem

a *al. aſſumi.* b *Ivo p. 4. cap. 183. Pann. l. 2. c. 153.* c *Act. 2.* d *Ivo p. 4. cap. 188. inf. diſt. 96. cap. cum ad verum.* e *1. l. Tim. 2.* f *al. & militans.* g *al. ne.* h *Ivo p. 4. c. 176. Pann. l. 2. c. 149.* i *al. æternum.*

a *Ivo p. 4. inf. diſt. 54. c. quis aut.* * *Ivo p. 4. cap. 179. Pann. l. 2. c. 150.* b *al. aut.* c *al. modernas.* d *Ivo p. 4. cap. 180. Pann. l. 2. c. 151.* e *al. propter.* f *Ivo p. 4. cap. 181. Pann. l. 2. c. 152.*

fecerint,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fecerint, eidem legi, qua profitentur vivere per diſpenſationem Pontificis, & noſtræ ſubjacebunt.

DISTINCTIO XI.

C. I. ¶ *Parvus uſus ratione ſuperatur, & lege.*

1, ps QVod verò legibus conſuetudo cedat, Iſidorus *a teſtatur, dicens in ſynonymis, lib. 2.*

VSus auctoritati cedat: parvum uſum lex, & ratio vincat.

C. II. ¶ *Non poteſt ſtatutis Pontificum conſuetudo cujuſquam refragari.*

Item Nicolaus Papa I. *Michaeli Imperatori.*

COnſequens eſt, ut quod ab hujus ſedis rectoribus plena auctoritate ſancitur, nullius conſuetudinis præpediente occaſione, proprias tantùm ſequendo voluntates, removeatur: ſed firmiter, atque inconcuſsè teneatur.

C. III. ¶ *A conſuetudine Romanæ eccleſiæ membris diſſentire non licet.*

Item Iulius Papa *ad epiſcopos Orientales, epiſt. 1.*

NOlite *b* errare fratres mei chariſſimi Doctrinis *c* variis, & extraneis nolite abduci. En, inſtituta Apoſtolorum, & Apoſtolicorum virorum, canonesque habetis: his fruimini, his circumdamini, 1 his delectamini, his armamini; ut his freti, circundati, delectati, armati, contra cuncta inimicorum jacula perſiſtere valeatis. Satis enim indignum eſt, quemquam vel Pontificum, vel ordinum ſubſequentium, hanc regulam refutare, quam beati Petri ſedem, & ſequi videat, & docere. Multum enim convenit, ut totum corpus eccleſiæ in hac ſibimet obſervatione concordet, quæ inde auctoritatem habet, ubi Dominus eccleſiæ totius poſuit principatum.

1. ¶ His circumdamini] *locupletatus eſt hic locus ex originali, & Anſelmo.*

C. IIII. ¶ *Non poteſt uſus, & conſuetudo legem, & rationem vincere.*

Item Imperator Conſtantin. *Aug. ad Proculum, lib. 8.* d *Cod. tit. Quæ ſit longa conſuetudo.*

COnſuetudinis, *e* uſusque longævi non vilis auctoritas eſt: verùm non uſque adeò ſui valitura momento, ut aut rationem vincat, aut legem.

2. ps. *Cum verò nec ſacris canonibus, nec humanis legibus conſuetudo obviare monſtratur, inconcuſſa ſervanda eſt.*

C. V. ¶ *Inviolabilis eſt conſuetudo, quæ nec humanis legibus, nec ſacris canonibus obviare monſtratur.*

Unde ex dictis 1 Baſilii. *f*

ECcleſiaſticarum *g* inſtitutionum quaſdam ſcripturis, quaſdam verò Apoſtolica traditione per ſucceſſiones in miniſterio confirmatas accepimus; quaſdam verò conſuetudine roboratas approbavit uſus, quibus par ritus, & idem utriſque pietatis debetur affectus, unde quis vel aliquantulum ſacrarum expertus ſcripturarum hæſitaverit? Si enim attentaverimus conſuetudines eccleſiæ, non per ſcripturas à Patribus traditas nihil æſtimare, quantum religio detrimenti ſit latura, intentè inſpicientibus liquidò conſtabit. ¶ Quæ enim (ut inde ordiamur) ſcriptura ſalutiferæ crucis ſignaculo fideles docuit inſigniri? vel quæ trifariam digeſta ſuper panem & calicem prolixæ orationis, vel conſecrationis verba commendavit? Nam non modo, quod in Evangelio continetur, vel ab Apoſtolo inſertum eſt, in ſecretis dicimus: ſed & alia plura adjicimus, magnam quaſi vim commendantia *a* myſteriis. Quæ orientem verſus nos orare literarum forma docuit? Benedicimus fontem baptiſmatis oleo unctionis. Huc accedit, quòd ter oleo inungimus, quos baptizamus, verbis abrenuntiare Sathanæ, & Angelis ejus informamus. Vnde hæc, & alia in hunc modum non pauca, niſi quia tacita, & myſtica traditione à Patribus eccleſiaſtico more, reverentiori diligentia ſunt in myſteriis obſervata ſilentio, quàm publicata ſcripto?

1 ¶ Ex dictis] *Hoc caput antea citabatur ex* Auguſtino in lib. ex dictis Baſilii. *In codice Vercellenſi eſt:* unde Auguſtinus ait, vel ex dictis Baſilii, *& retenta eſt poſterior pars hujus disjuncti, quoniam ita citant Burchar. & auctor Pannormiæ. Ivo autem citat ex lib. Baſilii de ſpiritu ſancto, 27. quomodo in margine eſt indicatum. Cæterum, quoniam multis locis gloſſa obſtitit, ne emendaretur, neceſſarium viſum eſt integrum B. Baſilii locum & græcè, & latinè afferre.*

ΤΩν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων καὶ κηρυγμάτων, τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν ἀποστόλων παραδόσεως διαδοθέντα ἡμῖν ἐν μυστηρίῳ παρεδεξάμεθα, ἅπερ ἀμφότερα τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχει πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τούτοις οὐδεὶς ἀντερεῖ, ὅστις γε καὶ κατὰ μικρὸν γοῦν θεσμῶν ἐκκλησιαστικῶν πεπείραται, εἰ γὰρ ἐπιχειρήσοιμεν τὰ ἄγραφα τῶν ἐθῶν ὡς οὐ μεγάλην ἔχοντα τὴν δύναμιν παραιτεῖσθαι, λάθοιμεν ἂν εἰς αὐτὰ τὰ καίρια ζημιοῦντες τὸ εὐαγγέλιον, μᾶλλον δὲ εἰς ὄνομα ψιλὸν περιϊστῶντες τὸ κήρυγμα. οἷον, ἵνα τοῦ πρώτου καὶ κοινοτάτου πρῶτον μνησθῶ, τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἠλπικότας κατασημαίνεσθαι, τίς ὁ διὰ γράμματος διδάξας; τὸ πρὸς ἀνατολὰς τετράφθαι κατὰ τὴν προσευχήν, ποῖον ἐδίδαξεν ἡμᾶς γράμμα, τὰ τῆς ἐπικλήσεως ῥήματα ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τοῦ ἄρτου τῆς εὐχαριστίας καὶ τοῦ ποτηρίου τῆς εὐλογίας τίς τῶν ἁγίων ἐγγράφως ἡμῖν καταλέλοιπεν; οὐ γὰρ δὴ τούτοις ἀρκούμεθα, ὧν ὁ ἀπόστολος, ἢ τὸ εὐαγγέλιον ἐπεμνήσθη, ἀλλὰ δὲ προλέγομεν καὶ ἐπιλέγομεν ἕτερα, ὡς μεγάλην ἔχοντα πρὸς τὸ μυστήριον τὴν ἰσχύν, ἐκ τῆς ἀγράφου διδασκαλίας παραλαβόντος: εὐλογοῦμεν δὲ τὸ ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ προσέτι αὐτὸν τὸν βαπτιζόμενον, ἀπὸ ποίων ἐγγράφων, οὐκ ἀπὸ τῆς σιωπωμένης καὶ μυστικῆς παραδόσεως, τί δὲ αὐτὴν τοῦ ἐλαίου τὴν χρῖσιν τίς λόγος, γεγραμμένος ἐδίδαξε; τὸ δὲ τρὶς βαπτίζεσθαι τὸν ἄνθρωπον πόθεν; ἄλλα δὲ ὅσα περὶ τὸ βάπτισμα, ἀποτάσσεσθαι τῷ Σατανᾷ, καὶ τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ, ἐκ ποίας ἐστὶ γραφῆς; οὐκ ἐκ τοῦ ἀδημοσιεύτου ταύτης καὶ ἀπορρήτου διδασκαλίας, ἣν ἀπολυπραγμονήτῳ, καὶ ἀπεριεργάστῳ σιγῇ οἱ πατέρες ἡμῶν ἐφύλαξαν, καλῶς ἐκεῖνοι δεδιδαγμένοι τῶν μυστηρίων τὰ σεμνὰ σιωπῇ διασώζεσθαι.

Id eſt, Dogmatum, & inſtitutionum, quæ in eccleſia ſervata ſunt, alia quidem habemus ex doctrina, quæ literis conſignata eſt; alia verò ex Apoſtolorum traditione ad eos tranſmiſſa in myſterio recepimus. Quæ utraque eandem vim ad pietatem habet: atque his nemo ſanè contradixerit, qui vel exigua legum eccleſiaſticarum peritia ſit præditus. Nam ſi aggrediamur ea, quæ non ſcripto, ſed tantùm conſuetudine conſtant, repudiare imprudentes Evangelio, & quidem in præcipuis ipſius partibus officiemus: vel potiùs ipſamet inſtituta ad inane quoddam nomen redigemus. Exempli cauſa (ut quod primum, maximeque commune eſt,

a In ſynonymis cap. 16. quòd malis juſſionibus non ſit obtemperandum. Ivo p. 4. cap. 307. Pann. l. 2. cap. 165. Sententia elicitur ex epiſtol. cujus initium. Propoſueramus. b Ivo p. 4. cap. 211. Anſ. l. 1. c. 8. Poly. l. 1. cap. 17. c Heb. 13. Anſ. l. 5. cap. 4. Poly. l. 8. tit. 3. d tit. 53. l. 2. e Ivo p. 4. 202. Pann. l. 2. c. 163. f Baſilius in lib. de ſpiritu ſancto, c. 27. ſi Burc. l. 3. c. 127. Ivo p. 4. cap. 69. Pann. l. 2. c. 159.

a al. conſummandis accommodantia.] Burc.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN